

U z n e s e n i e

Najvyšší súd Slovenskej republiky v právnej veci žalobcu **B., spol. s r.o.**, so sídlom v N., IČO: X., zastúpeného JUDr. M., advokátkou so sídlom v P., proti žalovaným **1/ J.**, bývajúcemu v B., zastúpenému JUDr. V., advokátom so sídlom v P., **2/ J.**, bývajúcemu v P., **3/ U., a.s.**, so sídlom v B., IČO: X., o **vydanie bezdôvodného obohatenia**, vedenej na Okresnom súde Prievidza pod sp. zn. 4 C 9/2001, na dovolanie žalovaného 2/ proti rozsudku Krajského súdu v Trenčíne z 21. januára 2009 sp. zn. 5 Co 267/2008, takto

r o z h o d o l :

Dovolanie **o d m i e t a .**

Žalovaný 2/ je povinný nahradiť žalobcovi do 3 dní trovy dovolacieho konania 46,46 € do rúk JUDr. M., advokátky so sídlom v P..

O d ô v o d n e n i e

Okresný súd Prievidza rozsudkom zo 4. apríla 2006 č.k. 4 C 9/2001-226 zastavil konanie v časti o zapretie pravosti a výšky pohľadávky žalovaného 1/ voči žalobcovi a v časti o náhradu škody voči žalovanému 3/. Žalovanému 1/ uložil povinnosť v lehote 3 dní zaplatiť žalobcovi 187 341,88 Sk s príslušenstvom; žalovanému 2/ uložil povinnosť v lehote 3 dní zaplatiť žalobcovi 14 420 Sk s príslušenstvom. Žalobu v prevyšujúcej časti zamietol. Žalobcovi a žalovanému 3/ nepriznal náhradu trov konania. Napokon zamietol návrh na neprípustenie zastupovania žalobcu JUDr. M..

Na odvolanie žalobcu a žalovaných 1/ a 2/ Krajský súd v Trenčíne rozsudkom z 25. apríla 2007 sp. zn. 5 Co 318/2006 rozsudok súdu prvého stupňa v jeho vyhovujúcej časti zmenil tak, že žalobu zamietol; žalobcovi uložil povinnosť nahradiť v lehote 3 dní trovy konania žalovanému 1/ v sume 36 314 Sk a žalovanému 2/ v sume 864 Sk.

Na dovolanie žalobcu Najvyšší súd Slovenskej republiky rozsudkom z 25. septembra 2008 sp. zn. 3 Cdo 207/2007 uvedený rozsudok Krajského súdu v Trenčíne zrušil a vec vrátil tomuto súdu na ďalšie konanie.

Krajský súd v Trenčíne rozsudkom z 21. januára 2009 sp. zn. 5 Co 267/2008 rozsudok súdu prvého stupňa v napadnutej vyhovujúcej časti a v časti výroku o náhrade trov konania žalovanému 1/ potvrdil; rozsudok súdu prvého stupňa zmenil v časti náhrady trov konania žalovaného 2/ tak, že žalovaný 2/ je povinný nahradiť žalobcovi trovy prvostupňového konania 23,16 € do 3 dní od právoplatnosti tohto rozsudku do rúk právnej zástupkyne žalobcu JUDr. M.. Žalovanému 2/ uložil povinnosť nahradiť žalobcovi trovy odvolacieho a dovolacieho konania 57,36 € do 3 dní od právoplatnosti tohto rozsudku do rúk právnej zástupkyne žalobcu JUDr. M.. Žalobcovi nepriznal náhradu trov odvolacieho a dovolacieho konania voči žalovanému 1/. Vykonaným dokazovaním mal preukázaný nárok žalobcu na ním požadované peňažné plnenie. Vychádzal z toho, že z peňažného účtu žalobcu došlo pri výkone rozhodnutia k uspokojeniu žalovaného 1/ ako oprávneného účastníka (následne tiež k uspokojeniu žalovaného 2/) napriek tomu, že žalobca nebol v tomto konaní povinným subjektom. Tým sa bezdôvodne zväčšil majetok žalovaného 1/ a žalovaného 2/. Odvolací súd rozhodnutie súdu prvého stupňa v odvolaní napadnutej časti potvrdil (§ 219 O.s.p.), lebo na strane žalovaných 1/ a 2/ došlo na úkor žalobcu k bezdôvodnému obohateniu.

Proti tomuto rozsudku odvolacieho súdu podal dovolanie žalovaný 2/. Uplatnil dovolacie dôvody v zmysle § 241 ods. 2 písm. a/, b/ a c/ O.s.p. a žiadal rozsudok odvolacieho súdu zrušiť spolu s rozsudkom súdu prvého stupňa a vec vrátiť okresnému súdu na ďalšie konanie. Namietal, že konanie je postihnuté vadou v zmysle § 237 písm. d/ a f/ O.s.p. Na vysvetlenie dovolacieho dôvodu podľa § 241 ods. 2 písm. a/ O.s.p uviedol, že plnenie prijal na základe právoplatného uznesenia Okresného súdu Prievidza z 25. februára 2000 č.k. E 133/2007-7 v spojení s uznesením Krajského súdu v Trenčíne z 31. októbra 2000 sp. zn. 17 Co 228/00, ktoré zakladajú prekážku veci právoplatne rozsúdenej (§ 159 ods. 3 O.s.p.). Postupom odvolacieho súdu, ktorý rozhodol vo veci bez nariadenia pojednávania napriek tomu, že sa jedná o závažnú vec, mu bola odňatá možnosť pred súdom konať. Peňažné plnenie 14 420 Sk nie je jeho bezdôvodným obohatením (§ 451 ods. 2 Občianskeho zákonníka). Vytýkal súdu a/ nevykonanie ním navrhovaného dokazovania spisom Okresného súdu Nové Zámky sp. zn. 9 C 188/1994, b/ nevyhodnotenie vykonaných dôkazov (listu žalobcu z 10. marca 1999, potvrdenia o zdaniteľnej mzde a zrazených preddavkov pre

zdanenie príjmov fyzických osôb zo závislej činnosti a funkčných požitkov z 10. marca 1999). Nesprávne právne posúdenie veci spočíva podľa názoru dovolateľa v tom, že súd neprihliadol na námietku premlčania a aplikoval Občiansky zákonník v znení, ktoré sa na danú vec nevzťahuje. Dospel tiež k nesprávnym právnym záverom o prechode záväzkov a o právnom nástupníctve po zamestnávateľovi žalovaného 1/.

Žalobca vo vyjadrení k dovolaniu navrhol dovolanie zamietnuť.

Najvyšší súd Slovenskej republiky ako súd dovolací (§ 10a ods. 1 O.s.p.) po zistení, že dovolanie podal včas účastník konania (§ 240 ods. 1 O.s.p.), ktorý má právnické vzdelanie (§ 241 ods. 1 O.s.p.), skúmal bez nariadenia dovolacieho pojednávania (§ 243a ods. 1 O.s.p.) najskôr to, či tento opravný prostriedok smeruje proti rozhodnutiu, ktoré možno napadnúť dovolaním.

Podľa § 236 ods. 1 O.s.p. dovolaním možno napadnúť právoplatné rozhodnutia odvolacieho súdu, pokiaľ to zákon pripúšťa.

Podľa § 238 ods. 1 O.s.p. je dovolanie prípustné proti rozsudku odvolacieho súdu, ktorým bol zmenený rozsudok súdu prvého stupňa vo veci samej. V zmysle § 238 ods. 2 O.s.p. je dovolanie prípustné tiež proti rozsudku, v ktorom sa odvolací súd odchýlil od právneho názoru dovolacieho súdu vysloveného v tejto veci. Podľa § 238 ods. 3 O.s.p. je dovolanie prípustné tiež vtedy, ak smeruje proti potvrdzujúcemu rozsudku odvolacieho súdu, vo výroku ktorého odvolací súd vyslovil, že dovolanie je prípustné, pretože ide o rozhodnutie po právnej stránke zásadného významu.

Dovoláním žalovaného 2/ nie je napadnutý zmeňujúci rozsudok odvolacieho súdu (§ 238 ods. 1 O.s.p.). Odvolací súd v napadnutom potvrdzujúcom rozsudku rešpektoval záväzný právny názor, ktorý Najvyšší súd Slovenskej republiky vyslovil v zrušujúcom rozsudku z 25. septembra 2008 sp. zn. 3 Cdo 207/2007 (viď § 238 ods. 2 O.s.p.). Odvolací súd výrokom svojho rozsudku nevyslovil, že je dovolanie prípustné (§ 238 ods. 3 O.s.p.). Prípustnosť dovolania žalovaného 2/ preto z § 238 O.s.p. nevyplýva.

Podané dovolanie by vzhľadom na uvedené bolo procesne prípustné, len ak by v konaní došlo k procesnej vade v zmysle § 237 O.s.p. Dovolací súd je v zmysle § 242 ods. 1

druhá veta O.s.p. povinný vždy skúmať, či k tejto vade nedošlo. So zreteľom na túto povinnosť a tiež s prihliadnutím na obsah dovolania sa dovolací súd neobmedzil len na posudzovanie prípustnosti dovolania podľa § 238 O.s.p., ale skúmal, či v konaní nedošlo k procesnej vade v zmysle § 237 O.s.p. Uvedené zákonné ustanovenie pripúšťa dovolanie proti každému rozhodnutiu odvolacieho súdu, ak a/ sa rozhodlo vo veci, ktorá nepatrí do právomoci súdov, b/ ten, kto v konaní vystupoval ako účastník, nemal spôsobilosť byť účastníkom konania, c/ účastník konania nemal procesnú spôsobilosť a nebol riadne zastúpený, d/ v tej istej veci sa už prv právoplatne rozhodlo alebo v tej istej veci sa už prv začalo konanie, e/ sa nepodal návrh na začatie konania, hoci podľa zákona bol potrebný, f/ účastníkovi konania sa postupom súdu odňala možnosť konať pred súdom, g/ rozhodoval vylúčený sudca alebo bol súd nesprávne obsadený, ibaže namiesto samosudcu rozhodoval senát.

Dovolateľ existenciu procesných vád konania v zmysle § 237 písm. a/ až c/ a e/ a g/ O.s.p. netvrdil a vady tejto povahy v dovolacom konaní nevyšli najavo. Prípustnosť dovolania preto z týchto ustanovení nevyplýva.

Podľa názoru dovolateľa v konaní došlo k procesnej vade v zmysle § 237 písm. d/ O.s.p. Túto vadu vidí dovolateľ v tom, že o zaplatení 14 220 Sk, ktoré prijal ako zástupca účastníka titulom náhrady trov, bolo už skôr rozhodnuté (pri nútenom výkone rozhodnutia). K tomu treba uviesť, že § 237 písm. d/ O.s.p. dopadá na prípady, v ktorých súd rozhodol napriek tomu, že mu v tom bránila prekážka veci právoplatne rozhodnutej (§ 159 ods. 3 O.s.p.). Ak súd zistí, že v tej istej veci bolo právoplatne rozhodnuté, konanie bez ďalšieho zastaví (§ 104 ods. 1 O.s.p.). Právoplatné rozhodnutie tvorí prekážku už raz rozsúdenej veci vtedy, ak v novom konaní ide o to isté, o čo išlo v prechádzajúcom rozhodnutí; musí ísť o totožnosť osôb a aj o totožnosť predmetu konania, opierajúci sa o rovnaké skutkové okolnosti. Rozhodnutie súdu o náhrade trov konania nie je spôsobilé založiť prekážku veci právoplatne rozhodnutej (viď § 159 ods. 3 O.s.p.) a v prípade označených rozhodnutí nejde o totožnosť predmetu ani účastníkov konania [suma 14 420 Sk bola priznaná vo vykonávanom konaní účastníkovi konania (teda nie žalovanému 2/, ktorý nebol účastníkom konania, iba zástupcom účastníka konania) na základe úspechu tohto účastníka pri výkone rozhodnutia; v prejednávanej veci je – na rozdiel od toho – plnenie 14 420 Sk požadované priamo od žalovaného 2/, a to na základe celkom odlišného skutkového stavu (z ktorého je vyvodzovaná povinnosť žalovaného 2/ vrátiť bezdôvodné obohatenie)]. So zreteľom na to

dospel dovolací súd k záveru, že v konaní nedošlo k procesnej vade v zmysle § 237 písm. d/ O.s.p.

Dovolací súd ďalej skúmal, či v konaní nedošlo k odňatiu možnosti žalovaného 2/ pred súdom konať (§ 237 písm. f/ O.s.p.). Podľa názoru dovolateľa malo dôjsť k tejto vade tým, že odvolací súd prejednal jeho odvolanie bez nariadenia pojednávania. Odňatím možnosti konať pred súdom (§ 237 písm. f/ O.s.p.) sa rozumie postup súdu znemožňujúci účastníkovi konania realizáciu tých procesných práv, ktoré mu priznáva Občiansky súdny poriadok (napr. právo zúčastniť sa pojednávania, navrhovať dôkazy, vyjadrovať sa k vykonaným dôkazom i k právnej stránke veci a pod.).

Na prejednanie odvolania proti rozhodnutiu vo veci samej nariadi predseda senátu odvolacieho súdu pojednávanie vždy, ak a/ je potrebné zopakovať alebo doplniť dokazovanie, b/ súd prvého stupňa rozhodol podľa § 115a bez nariadenia pojednávania, c/ to vyžaduje dôležitý verejný záujem. V ostatných prípadoch možno o odvolaní rozhodnúť aj bez nariadenia pojednávania (viď § 214 ods. 1 a 2 O.s.p.).

Podmienky, za splnenia ktorých môže odvolací súd konať bez pojednávania, musia vyplývať z obsahu spisu a charakteru prejednávanej veci. V danom prípade odvolací súd nemusel dopĺňovať alebo opakovať dokazovanie, lebo sa stotožnil so skutkovým stavom a právnym posúdením veci tak, ako ho ustálil súd prvého stupňa. Rozhodnutiu súdu prvého stupňa predchádzalo prejednanie veci na súdnom pojednávaní (č.l. 223 spisu) nariadenom podľa § 115 O.s.p. Vychádzajúc z povahy prejednávanej veci, obsahu spisu a stanoviska žalovaného 2/ (bez bližšej konkretizácie tvrdiaceho, že ide o „závažnú“ vec) zaujal dovolací súd názor, že v tomto prípade nešlo o vec dôležitého verejného záujmu. Z týchto dôvodov dospel dovolací súd k záveru, že odvolací súd v danom prípade nebol povinný nariadiť pojednávanie na prejednanie veci samej a že postupoval v súlade s § 214 O.s.p. Procesný postup odvolacieho súdu nezaložil procesnú vadu konania v zmysle § 237 písm. f/ O.s.p.

Pokiaľ dovolateľ namietal, že v konaní došlo k tzv. inej procesnej vade v zmysle § 241 ods. 2 písm. b/ O.s.p. tým, že odvolací súd nevyhovel návrhu na vykonanie dôkazov, vykonané dôkazy nesprávne alebo vôbec nevyhodnotil, nesprávne zistil skutkový stav, prípadne nevzal do úvahy aj ďalšie skutočnosti, dovolací súd uvádza, že inou vadou je procesná vada, ktorá na rozdiel od vád taxatívne vymenovaných v § 237 O.s.p. nezakladá

zmätočnosť rozhodnutia. Na tzv. iné vady prihliada dovolací súd len ak je dovolanie prípustné. I keď je vada tejto povahy dovolací dôvod, sama prípustnosť dovolania nezakladá.

K námietke, že rozhodnutie odvolacieho súdu spočíva na nesprávnom právnom posúdení veci (§ 241 ods. 1 písm. c/ O.s.p.), ktoré vidí predovšetkým v tom, že odvolací súd „nepoužil správne znenie Občianskeho zákonníka“, nesprávne posúdil otázku právneho nástupníctva žalobcu a nevzal zreteľ na to, že žalovaný 2/ peňažné plnenie prijal na základe uznesenia súdu, dovolací súd poznamenáva, že nesprávne právne posúdenie je síce relevantným právnym dôvodom, samo osebe však prípustnosť dovolania nezakladá. Ak nie je dovolanie procesne prípustné, nemožno napadnuté rozhodnutie podrobiť preskúmvaniu z hľadiska správnosti v ňom zaujatých právnych záverov.

Pre prípad, že dovolanie smeruje tiež proti výroku rozsudku odvolacieho súdu o náhrade trov konania, dovolací súd uvádza, že dovolanie v takom prípade v uvedenej časti smeruje proti rozhodnutiu, ktoré je síce súčasťou rozsudku odvolacieho súdu, má ale charakter uznesenia a tento charakter nestráca, i keď rozhodnutie o trovách s meritórnym rozhodnutím vo veci súvisí a je do neho pojaté (§ 167 ods. 1 O.s.p.). Vzhľadom na túto povahu rozhodnutia odvolacieho súdu o trovách konania treba prípustnosť dovolania proti nemu smerujúceho posudzovať podľa ustanovení, ktoré vymedzujú, kedy je prípustné dovolanie proti uzneseniu (§ 239 O.s.p.). Prípustnosť dovolania proti uzneseniu odvolacieho súdu o trovách konania je ale vylúčená (viď § 239 ods. 3 O.s.p.).

Zo všetkých vyššie uvedených dôvodov dospel dovolací súd k záveru, že dovolanie žalovaného 2/ smeruje proti rozsudku odvolacieho súdu, proti ktorému nie je tento opravný prostriedok podľa § 238 O.s.p. prípustný a procesné vady konania v zmysle § 237 O.s.p. neboli dovolacím súdom zistené. Najvyšší súd Slovenskej republiky preto dovolanie žalovaného 2/ odmietol podľa § 243b ods. 5 O.s.p. v spojení s § 218 ods. 1 písm. c/ O.s.p., ako dovolanie smerujúce proti rozhodnutiu, proti ktorému je tento opravný prostriedok neprípustný. So zreteľom na dôvod, pre ktorý bolo potrebné dovolanie odmietnuť, nezaoberal sa dovolací súd vecnou správnosťou napadnutého rozhodnutia.

V dovolacom konaní procesne úspešnému žalobcovi vzniklo právo na náhradu trov dovolacieho konania proti žalovanému 2/, ktorý úspech nemal (§ 243b ods. 5 O.s.p. v spojení s § 224 ods. 1 O.s.p. a § 142 ods. 1 O.s.p.). Žalobca náhradu trov dovolacieho konania

uplatnil a ich výšku vyčíslil. Dovolací súd priznal žalobcovi náhradu trov dovolacieho konania spočívajúcu v odmene advokátky za 1 úkon právnej služby, ktorú mu poskytla vypracovaním vyjadrenia k dovolaniu žalovaného 2/ (§ 14 ods. 1 písm. c/ vyhlášky č. 655/2004 Z.z. o odmenách a náhradách advokátov za poskytovanie právnych služieb – ďalej len „vyhláška“). Základnú sadzbu tarifnej odmeny za tento úkon právnej služby určil podľa § 10 ods. 1 vyhlášky vo výške 33,20 €, čo s náhradou výdavkov za miestne telekomunikačné výdavky a miestne prepravné vo výške jednej stotiny výpočtového základu [§ 1 ods. 3 a § 16 ods. 3 vyhlášky (t.j. 6,95 €)] a po pripočítaní DPH v sume 6,31 € (§ 18 ods. 3 vyhlášky) predstavuje spolu 46,46 €.

P o u č e n i e : Proti tomuto uzneseniu opravný prostriedok nie je prípustný.

V Bratislave 14. júla 2009

JUDr. Emil F r a n c i s c y, v.r.
predseda senátu

Za správnosť vyhotovenia: Klaudia Vrauková